YAZILIM LABORATUVARI-1 PROJE-1

1. Zehra KARABEKTAŞ
Bilgisayar Mühendisliği
Kocaeli Üniversitesi
Kocaeli, Türkiye
zehrakarabektas679@gmail.com

Özetçe—Bu proje, kullanıcıların mevcut malzemeleriyle yemek tariflerini yönetebileceği, dinamik arama ve filtreleme özelliklerine sahip bir masaüstü uygulaması geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler — Masaüstü Uygulaması; Veritabanı Yönetimi; C# ;MSSQL ; Kullanıcı Arayüzü; Dinamik Arama; Duplicate Kontrolü .

I. Özet

Bu proje, kullanıcıların yemek tariflerini yönetmelerini ve mevcut malzemelerle hangi yemeklerin yapılabileceğini belirlemelerini sağlayan bir masaüstü uygulaması geliştirmeyi hedeflemektedir. Kullanıcı dostu bir arayüze sahip olan uygulama, dinamik arama ve filtreleme özellikleri ile yemek tariflerinin verimli bir şekilde saklanmasını ve erişimini kolaylaştırmaktadır. Kullanıcılar, tarif ekleme, güncelleme ve silme işlemlerini gerçekleştirirken, tarif bilgileri veritabanında düzenli bir şekilde saklanmaktadır. Uygulama, mevcut malzemeleri kontrol ederek eksik malzemeleri belirleyip, eksik malzemelerle yapılabilecek tarifleri kırmızı, yeterli malzemelerle yapılabilecekleri ise yeşil renkte göstererek kullanıcıya sunmaktadır. Bu proje, kullanıcıların tarifleri etkin bir biçimde yönetmelerine yardımcı olmanın yanı sıra, veritabanı yönetimi ve kullanıcı arayüzü tasarımı gibi konularda katılımcılara değerli bir deneyim kazandırmayı amaçlamaktadır.

II. Giriş

Bu projede, kullanıcıların yemek tariflerini düzenli bir biçimde saklayabileceği ve ihtiyaç duyduklarında kolayca ulaşabileceği bir masaüstü uygulaması geliştirildi. Bu proje, kullanıcıların yemek tariflerini yönetme yeteneğini artırmayı ve mevcut malzemeleri göz önünde bulundurarak hangi yemeklerin hazırlanabileceğini belirlemelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Kullanıcı dostu bir arayüze sahip olan uygulama, dinamik arama ve filtreleme özellikleri ile yemek tariflerinin etkin bir biçimde saklanmasını ve erişimini sağlamaktadır. Kullanıcılar, tarif ekleme, güncelleme ve silme işlemlerini gerçekleştirdiğinde, tarifler hakkında detaylı bilgiler – ad, kategori, hazırlama süresi ve talimatlar – düzenli olarak veritabanında saklanmaktadır. Aynı zamanda, mevcut malzemelerin girilmesiyle birlikte uygulama, veritabanındaki tarifleri kontrol ederek eksik malzemeleri belirlemekte ve bu tarifleri kullanıcıya görsel olarak farklı renklerde sunmaktadır.

Böylece, eksik malzemelerle yapılabilecek tarifler kırmızı, yeterli malzemelerle yapılabilecek tarifler ise yeşil renkte gösterilmektedir. Dinamik arama işlevi, kullanıcıların tarifleri isim veya içerik bazında hızlıca bulmalarını sağlarken, filtreleme seçenekleri sayesinde tarifler hazırlama süreleri, maliyetleri ve malzeme sayısına göre sıralanabilmektedir. Bu projenin temel amacı, kullanıcıların yemek tariflerini etkin bir şekilde yönetebilmelerini sağlamak ve böylece zaman ve maliyet tasarrufu yapmalarına yardımcı olmaktır. Ayrıca, katılımcılara veritabanı yönetimi, algoritma geliştirme ve kullanıcı arayüzü tasarımı konularında değerli bir deneyim kazandırmayı hedeflemektedir. Sonuç olarak, bu proje, yemek tariflerini kullanımı kolay bir masaüstü uygulamasında sunarak, kullanıcılara mutfakta daha iyi bir organizasyon sağlamaktadır ve tarifleri etkin bir biçimde yönetmelerine yardımcı olmaktadır

III. YÖNTEM

Bu projede C# ,veritabanı için MsSql ve kullanıcı arayüzü için WindowsForm kullanılmıştır.

A. Veritabanı Tasarımı

Projede veritabanı tasarımı MsSql kullanılarak, yemek tariflerini ve malzemelerini yönetmek için üç ana tablo kullanmaktadır. İlk olarak, tarifler tablosu, her tarif için benzersiz bir kimlik, tarifin adı, ait olduğu kategori, hazırlanma süresi, talimatları ve tariflerin görsellerini saklar. İkinci olarak, malzemeler tablosu, her malzeme için benzersiz bir kimlik, malzemenin adı, depodaki toplam miktarı, ölçü birimi ve birim fiyatı içerir. Son olarak, tariflerin hangi malzemeleri kullandığını gösterir ve her tarif ile ilgili malzeme miktarını belirtir. Bu yapı, aynı malzemelerin birden fazla tarifte kullanılabilmesi nedeniyle many-to-many ilişkisini temsil eder. Böylece, veritabanında tekrarı azaltarak veri bütünlüğü sağlanır ve tarif ile malzeme verileri düzenli bir sekilde yönetilir.

B. Kullanıcı Arayüzü (GUI) Tasarımı

Uygulama, kullanıcıların tarifleri rahatça yönetebilmesi için kullanıcı dostu bir arayüzle geliştirilmiştir. Ana form, tarif arama alanı ve filtreleme gibi temel işlevlere hızlı erişim sağlayan bir düzen sunmaktadır. Ana formda, tarif arama kutusu, arama butonu, malzeme seçme, filtreleme ve sıralama için comboBox'lar yer almakta, seçenekleri temizleme ve uygulamayı kapatma butonları da bulunmaktadır. Ana formun sol tarafında ise kullanıcıların seçimine göre açılacak olan 9

farklı User Control, ilgili butonlarla kontrol edilerek kullanıcıya dinamik bir deneyim sunmaktadır. Arayüzde görsel hiyerarşi ve sezgisel tasarım ön planda tutularak kullanıcıların ihtiyaçlarına hızlı ve kolay erişimi sağlanmıştır.

C. Fonksiyonel Özellikler

Proje kapsamında, yemek tarifleri ve malzemeleri yönetmek ve fonksiyonel özellikleri gerçekleştirmek amacıyla "Tarifler", "Malzemeler" ve "TarifMalzemeIliskisi" adında üç model oluşturulmuştur. Bu modellerde, ilgili her tablonun genel özellikleri belirlenmiş ve veritabanında saklanacak veriler için temel yapılar tanımlanmıştır.

Veri erişiminde katmanlı mimari kullanılarak, proje için "ITariflerRepository" "IMalzemelerRepository" "ITarifMalzemeRepository" adında üç arayüz (interface) tasarlanmıştır. Bu arayüzlerde, tarif ve malzeme yönetiminde gereken genel işlevlerin (ekleme, güncelleme, silme, listeleme vb.) imzaları tanımlanmış ve her bir repository sınıfında esneklik ve düzen sağlanmıştır.

Ardından, bu arayüzleri uygulayan TariflerRepository, MalzemelerRepository ve TarifMalzemelliskiRepository sınıflarında, belirtilen işlevler için veritabanına bağlanarak veri sorguları gerçekleştiren fonksiyonlar geliştirilmiştir. Bu fonksiyonlar, ilgili işlemlerin veritabanında nasıl yapılacağını belirten SQL sorguları işlemleri gerçekleştirilmiştir. Geri dönüş tipleri, işlevin amacına göre tanımlanmış olup, uygulamanın veritabanı ile uyumlu ve düzenli bir şekilde çalışmasını sağlanmıştır. Formlardaki işlemler, bu sınıflarda tanımlanan fonksiyonlar aracılığıyla kullanıcı arayüzünde gerçekleştirilmiştir. Örneğin, tarif ekleme ve güncelleme işlemleri "ITariflerRepository" arayüzündeki ilgili fonksiyonlar aracılığıyla yapılırken, malzeme güncelleme işlemleri "IMalzemelerRepository" üzerinden gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, tarif ve malzemeler arasındaki ilişkilerin yönetimi "ITarifMalzemeRepository" aracılığıyla sağlanmıştır. Bu vöntemle, kullanıcı etkilesimleri ile veritabanı işlemleri arasında güçlü bir bağlantı kurularak tarif-malzeme ilişkileri düzenli bir şekilde yönetilmiştir.

Kullanıcılar, yeni tarif ekleme, mevcut tarifleri güncelleme ve silme işlemlerini gerçekleştirebilmektedir. Ayrıca, malzeme ekleme, silme ve güncelleme işlemlerini de yapabilmekte; stok durumunu görüntüleyebilmektedirler. Olmayan malzemeleri içeren tarifler kırmızı renkle, yeterli malzemelere sahip tarifler yeşil renkle vurgulanmaktadır. Benzer sekilde, malzemelerin stok durumuna göre de kırmızı ve yesil renkle ayrım yapılmaktadır. Kullanıcılar dinamik arama vaparak tarifleri hızlı bir sekilde bulabilir, kategori, malzeme savısı ve maliyete göre filtreleme seçeneklerini kullanabilmektedir. Tarifler, hazırlama süresine, toplam maliyete ve stok durumuna göre sıralanabilmektedir. Ayrıca aynı tarif veya malzeme adına sahip olma durumunda, duplicate kontrolü sağlanmış ve kullanıcı tarif veya malzeme eklemeden önce kontrol sorgusu gerçekleştirilmiştir. Bu işlem, FuzzySharp kütüphanesi kullanılarak yapılmıştır. Böylece, benzer adlara sahip tarifler ve malzemeler arasında bir çakışma olmaması sağlanmıştır.

D. Algoritmalar ve Kaba Kodları

Tarif listeleme algoritması TariflerRepository sınıfında belirtilmiş olup tarif listeleme fonksiyonu, kullanıcıdan gelen çeşitli parametreleri dikkate alarak veritabanındaki tarif verilerini dinamik bir sekilde sorgulama yeteneğine sahiptir. Kullanıcıdan alınan kategori, sıralama, malzeme ve tarif arama kriterleri ile SQL sorgusu oluşturulup tarifler listesi veritabanından çekilip kullanıcı arayüzüne gönderilmektedir.

```
Ventabanından çeklip kullanıcı arayuzune gonderilmektedir
Fonksiyon Gettarifieriistesi(kategori, malzemsayis) maliyetaralığı, secilenkalzemetdleri, sirələ, ərəmə)
minvaliytaralığı = 0, maxdeliyetaralığısı = 0, toplamsecilenkalzemesayısı = 0
secilenkalzemetarifesiesmesayisi = 0, esilesmevuzdesi = 0
maliyetaralığısı ilterlemis = false, malzemsayisifiltrelenmis = false
fiğer maliyetaralığısı belirtilmişse
Malioberleri = maliyetaralığısı polit('-')
maxdeliyetaralığısı ilterlemis = obgru
fiğer malzemesayisi belirtilmişse
eğer malzemsayısı belirtilmişse
eğer malzemsayısı belirtilmişse
eğer malzemsayısı iltin beğer
maxivalizemsayısı iltin beğer
veritabanı bağlantısını aç
SQL Sorgusu oluştur; "SELECT Tarifio, TarifAdi, KategoriAdi, Həzirlamasüresi,
Talimatlar, TarifResmi FROM Tariflertablosu MHERE 1=1"
                                      Eğer arama terimi varsa
SQL Sorgusuna arama şartını ekle
                                      Eğer kategori belirtilmişse
SQL Sorgusuna kategori şartını ekle
                                SQL Sorgusuna Kategori şartını ekie

Eğer malzmesoyisi belirtilmisse

Eğer aralık varsa

Eğer aralık varsa

Eğer aralık varsa

Assi takdirde

Aksi takdirde

Komut Olustur ve parametreleri ekle

Sorguyu çalıştır

Eğer sonuç

Heri Oyut işin

Heri Oyut işin

LeginastokMaliyeti, toplamfarifMaliyeti) = TarifMaliyetiHesapla(reader.GetInt32(0))

tarifstok = toplamStokMaliyeti == 0
                             topiamstownsizer, community and the second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second second s
```

Tariflerin Listelenme Kaba Kodu

Tarif ekleme algoritmasında FuzzySharp kütüphanesi ile benzerlik oranı hesaplattırılarak duplicate kontrolü yaptırıldı. Eğer tarif adı oran %90 üzerinde ise aynı tarif adı olduğunda kullanıcıların aynı isimde tarifler eklemelerini engellenmiştir.

```
Fonksiyon Tarif Ekle(tarif Modeli)

Veri tabanı bağlantısını aç

Sorgu oluştur: "SELECT COUNT(") FROM TariflerTablosu WHERE LOWER(TarifAdi) = LOWER(@TarifAdi)"

Sorguyu tarifModell. TarifAdi parametresini ekle

Sorguyu çalıştır ve duplicate değişkenine ata
Eğer duplicate > 0 istif adı zaten mevcut."

Sorgu oluştur: "SELECT TarifAdi FROM TariflerTablosu"

Kayıtlı tarifleri listeye ekle
Her bir kayıtlı tarif için

Benzerlik oranını hesapla
Eğer oran > 30 ist

Hata fırlat: "Bu tarif adı zaten mevcut veya çok benzer bir tarif var."

Sorgu oluştur: "INSENT INTO TariflerTablosu (...) VALUES (...)"

Sorguya tarifModeli bligilerini ekle

Sorguya qalıştır ve yeni tarif ID'sini al
Eğer başarılı ise

Feturu yeni tarif ID'si
                       return yeni tarif ID'si
Aksi takdirde hata firlat
```

Tarif Ekleme Duplicate Kontrolü

Tariflerin maliyetleri veritabanından çekilerek hesaplanmış ve bu maliyet değerleri tarif modelindeki ilgili değişkenlere atanmıştır. Stok maliyeti sıfır olmayan tariflerin stokdurumu değişkeni false olarak işaretlenerek kullanıcı arayüzünde kırmızı renkte gösterilerek tarif önerisi aktif olarak kullanılmıştır.

```
Fonksiyon TarifMaliyetiHesapla(tarifId)
stokMaliyeti = 0
toplamTarifMaliyeti = 0
Veritabanı bağlantısını aç
Sorgu oluştur: "SELECT ... FROM TarifMalzemeIliskisi JOIN ... WHERE TarifID=@TarifID"
Sorguyu tarifId parametresini ekle
Sorguyu çalıştır
Eğer sonuç varsa
Her bir kayıt için
Miktar, birim fiyatı ve toplam miktarı al
toplamTarifMaliyeti hesapla
Eğer stok miktarı < tarif malzeme miktarı ise
stokWaliyeti hesapla
Veritabanı bağlantısını kapat
return (stokWaliyeti, toplamTarifMaliyeti)
```

Tariflerin Maliyetlerinin Hesaplaması Kaba Kodu

Kullanıcı tarafından seçilen malzemelerin idleri bir liste içinde "TariflerRepository" sınıfına gönderilmiştir. Bu sınıf içinde tarif malzeme ilişkisi tablosu kontrol edilerek, seçilen malzemelerin tariflerde kaçının bulunduğu hesaplanmış ve bu bilgilerle eşleşme yüzdesi hesaplanmıştır. Elde edilen eşleşme yüzdesi en yüksek olandan en düşüğe doğru sıralanmış ve kullanıcının malzeme seçimi yapması durumunda, datagrid'in görünürlüğü (visible) true olarak ayarlanmıştır.

```
Fonksiyon secilenMalzemeTarifMalzemeEslesmeSiHesapla(tarifID, secilenMalzemeIdleri)
eslesmeSayisi = 0
Veritabani bağlantısını aç
Sorgu oluştur: "SELECT COUNT(") FROM TarifMalzemeIliskisi WHERE TarifID = @TarifID AND MalzemeID IN (...)"
Sorguya tarifID parametresini ekle
Sorguya cüşitir ve eşleşme sayısını al
Veryabasını kayatısını kayat
return eslesmeSayisi
```

Tarif ve Seçilen Malzemelerin Eşleşme Yüzdesi Hesabı Kaba Kodu

IV. DENEYSEL SONUÇLAR

Bu bölümde, projenin genel görünümü ve işlevleri hakkında bilgi verilmektedir. Projenin yapısı ve gerçekleştirilen işlevler detaylı bir şekilde sunulmuştur. Kullanıcı arayüzü, Windows Forms ile tasarlanmıştır. Uygulamanın fonksiyonel özelliklerini sağlamak amacıyla toplamda 9 UserControl ve 1 Ana Form oluşturulmuştur. Kullanıcı etkileşimleri için butonlar aracılığıyla, UserControl sayfalarının görünürlük (visible) kontrol edilmiştir. durumları Ayrıca, eklendiğinde veya silindiğinde sayfaların yenilenme işlemleri de bu tetikleme mekanizmaları ile gerçekleştirilmiştir.

A. Ana sayfa

Ana Sayfa Görüntüsü

B. Tarifler Listesi ve Sıralama

Hazırlama Süresi Yavaştan Hızlıya Sıralama ve Tariflerin Listelenmesi

C. Malzemeler Listesi ve Malzeme Ekleme

Malzemeler Listesi ve Yeni Malzeme Ekleme Sayfası

D. Malzeme Güncelleme

Malzeme Güncelleme Sayfası

E. Eşleşme Yüzdesi-Filtreleme-Malzeme-Tarif Araması

Malzeme Seçimi, Eşleşme Yüzdesi ve Malzeme-Tarif Araması

F. Tarif Detay

Tarifi Detaylı Görüntüleme

G. Tarif Güncelleme

Tarif Güncelleme Örneği

H. Tarif Ekle

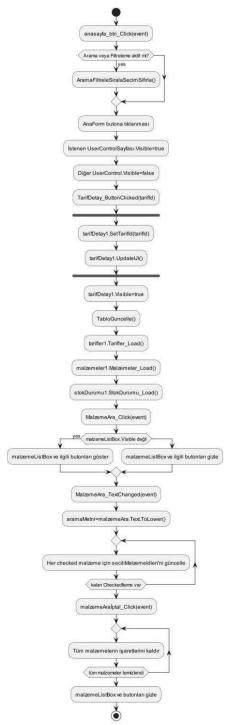
Tarif Ekleme Örneği

SONUÇ

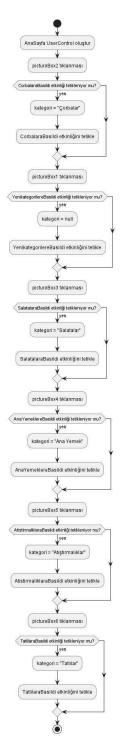
Bu proje, kullanıcıların yemek tariflerini yönetmelerine yardımcı olacak bir masaüstü uygulaması olarak başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında tarifler, malzemeler ve tarif-malzeme ilişkilerini yönetmek için ilişkisel bir veritabanı kullanılmış, veritabanı tasarımı ve sorguları ile işlevsellik sağlanmıştır. Kullanıcı arayüzü, sezgisel bir deneyim sunarak kullanıcıların tarif ekleme, güncelleme ve öneri alma gibi işlemleri kolayca gerçekleştirmesine olanak tanımaktadır.

KAYNAKLAR

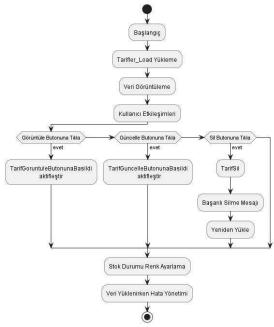
- [1] Bayer, Jake, Fuzzy Sharp Kütüphanesi, Erişim adres: https://github.com/JakeBayer/FuzzySharp
- [2] Microsoft. (n.d.). Create a C# Windows Forms App in Visual Studio. Erişim adresi: https://learn.microsoft.com/tr-tr/visualstudio/ide/create-csharp-winform-visual-studio?view=vs-2022
- [3] Syncfusion. (n.d.). Multi-Select ComboBox for WinForms. Erişim adresi: https://www.syncfusion.com/winforms-ui-controls/combobox/multiselect-combobox

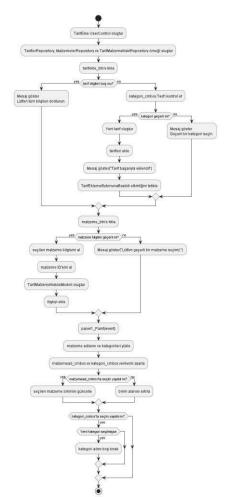
Şekil 1. Ana Form Akış Diyagramı

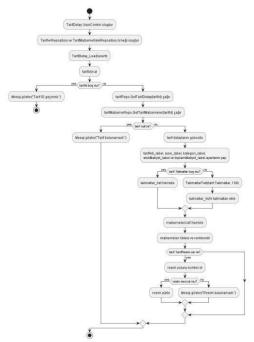
Şekil 2. Ana Sayfa UserControl

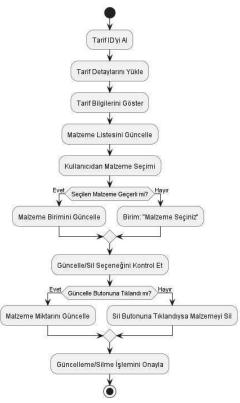
Şekil 3. Tarifler UserControl

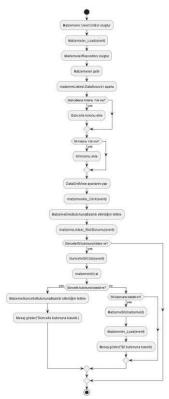
Şekil 4. Tarif Ekle UserControl

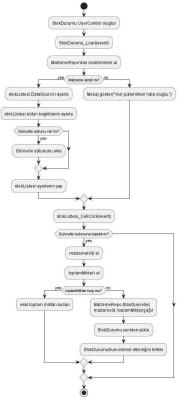
Şekil 5. Tarif Detay UserControl

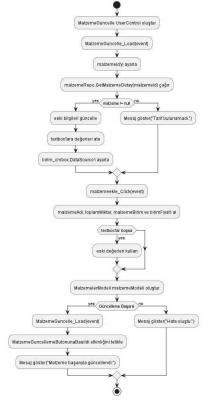
Şekil 6. Tarif Güncelle UserControl

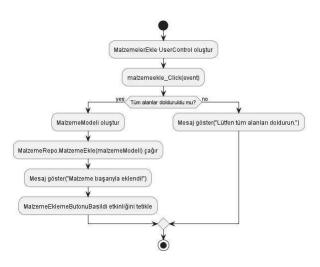
Şekil 7. Malzemeler UserControl

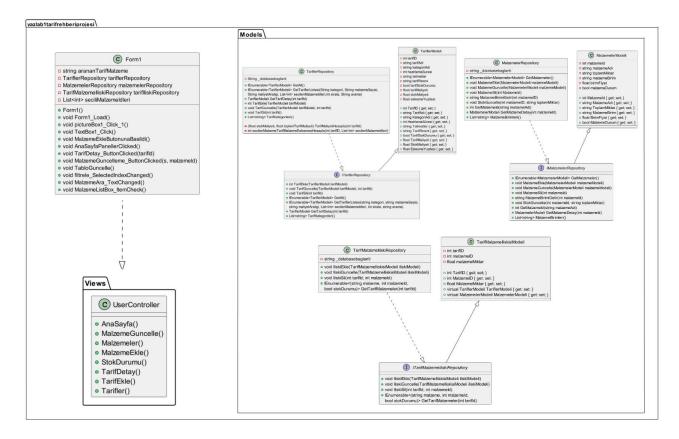
Şekil 8. Malzeme Stok Durumu UserControl

Şekil 9. Malzeme Güncelle UserControl

Şekil 10. Malzeme Ekle UserControl

Şekil 11. UML Diyagramı

Veritabanı ER Diyagramı

Şekil 12. ER Diyagramı